

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 145 okt 2016

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

**I DETTA
NUMMER**

**YUKIKO
DUKE**

*En personlig berättelse om
Hiroshima och Nagasaki*

**STORA STEG MOT ETT KÄRNVAPENFÖRBUD
TOGS I GENÈVE**

**RESA TILL KÄRNVAPENBASER I
LETTLAND OCH LITAUEN**

**RÖDA KORSET TAR TYDLIG STÄLLNING
I KÄRNVAPENFRÅGAN**

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

På väg mot ett KÄRNVAPEN- FÖRBUD

I oktober samlas världens stater i FN:s generalförsamling för att diskutera kärnvapenedrustning. Ett historiskt beslut kommer då sannolikt att fattas, nämligen att under 2017 påbörja förhandlingar om ett förbud mot kärnvapen. Det finns en klar majoritet bland världens länder för detta - ett sätt att uppfylla icke-spridningsavtalets artikel 6, vilken uppmanar alla avtalets parter att föra förhandlingar om ett avtal för fullständig kärnvapenavrustning.

Kärnvapenländerna är uppenbart stressade över att de kärnvapenfria länderna nu tröttnat på deras ovilja att nedrusta, och sätter nu hård press på sina allierade. Norges helomvändning i frågan är en konsekvens av sådan påtryckning. Från kärnvapenländerna hörs ofta att en förbudsprocess skulle hota icke-spridningsavtalet. I själva verket är det dessa länder själva som genom sin ovilja att nedrusta utgör avtalets fiender.

Vi har i många år arbetat för att förbudsförhandlingar ska komma till stånd och målet är nu i sikte. Processen måste vara öppen för alla stater. Den ska inte kunna blockeras av någon och civilsamhället måste inkluderas. Fortfarande vet vi inte hur Sverige kommer rösta i frågan om att påbörja dessa förhandlingar.

Sverige är ett alliansfritt land med en stolt nedrustningstradition och med stort förtroende i humanitära frågor. Det finns dessutom en stark inhemsk opinion i Sverige för ett kärnvapenförbud (visat av SLMK i två opinionsundersökningar). Nästa år tar Sverige plats i säkerhetsrådet och vi i har nu

en historisk chans att bana väg för förhandlingar om ett kärnvapenförbud. Vi kan hjälpa till att överbygga motsättningar och underlätta en förbudsprocess där även Nato-länderna kan delta. Kanske är Sverige just nu det land som har störst möjlighet att göra verklig skillnad i kärnvapenedrustningen. Att försumma denna chans vore ett historiskt misstag och skulle vara en spik i kistan för svensk nedrustningspolitik.

”

Vi har i många år arbetat för att förbudsförhandlingar ska komma till stånd och målet är nu i sikte. Processen måste vara öppen för alla stater. Den ska inte kunna blockeras av någon och civilsamhället måste inkluderas. Fortfarande vet vi inte hur Sverige kommer rösta i frågan.

Årets Antiatombombsdiplom delades ut till Eva von Oelreich, tidigare ordförande i Svenska Röda Korset, som både i Sverige och internationellt kraftfullt pläderat för kärnvapnens avskaffande. Med sin starka humanitära auktoritet har Röda Korset hjälpt till att förändra synen på kärnvapen, från säkerhetspolitiska instrument till illegitima massförstörelsevapen. Detta är kärnan i det som kommit att kallas *det humanitära initiativet*, utan vilket frågan om ett förbud mot kärnvapen inte kunnat drivas så framgångsrikt.

Två kvinnor som tidigare gjort viktiga insatser i arbetet mot kärnvapen är

Andreas Tolf

Ordförande för Svenska Läkare mot Kärnvapen
andreas.tolf@slmk.org

Alva Myrdal och Inga Thorsson. Båda har spelat en mycket stor roll i svensk och internationellt nedrustningsarbete. Deras profiler finns nu som reliefer på sockeln till en staty på Djurgården, *Kvinnan i fredsarbetet*. Statyn är gjord av konstnären Peter Linde och avtäcktes i somras (se reportage sid 12). Vi hoppas att fler svenska kvinnor framöver ska uppmärksammas internationellt för sitt fredsarbete, men det förutsätter att Sverige återtar sin position som en stark internationell nedrustningsaktör. ❖

INNEHÅLL

- 4 STORA STEG MOT ETT KÄRNVAPENFÖRBUD TOGS I GENÈVE
- 6 EN PERSONLIG BERÄTTELSE OM HIROSHIMA OCH NAGASAKI
- 18 RESA TILL KÄRNVAPENBASER I LETTLAND OCH LITAUEN

- 6 HIROSHIMADAGEN 2016
- 12 FREDSSSTATY INVIGD PÅ DJURGÅRDEN I STOCKHOLM
- 13 DEBATTINLÄGG OM NATO
- 14 LÄKARE MOT KÄRNVAPEN PÅ PLATS I ALMEDALEN
- 16 DETTA HAR HÄNT / PÅ GÅNG / MINNESORD
- 20 INTERNATIONELL UTBLICK

Läkare mot Kärnvapen nr 145
oktober 2016
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 4000 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstid-
skrift som ges ut av föreningen
Svenska Läkare mot Kärnvapen i
samarbete med **Danska Läkare mot
Kärnvapen, Forskare och Ingenjörer
mot Kärnvapen** och **Svenska
Tandläkare mot Kärnvapen**.

Ansvarig utgivare: Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 0725-66 87 25
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson, Ulf König,
Josefin Lind, Gabriel Holmbom, Clara Levin

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm
0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom,
egdesign.gabriel@gmail.com

Manus till nästa nr skickas till:
Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av
kansliet i Stockholm, adr se sid 25.

Tryckt på miljögodkänt papper.

Bankgiro 901-0901.

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
146	14 oktober	november

FRAMSIDA:
Yukiko Duke, foto Anna Widoff.

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

STORA STEG MOT ETT KÄRNVAPENFÖRBUD TOGS I GENÈVE

FOTO: ICAN

– en diplomatisk såpopera

Av Andreas Tolf

I december 2015 beslutade FN:s generalförsamling att anta en resolution om att tillsätta en arbetsgrupp (OEWG, Open-ended Working Group) i syfte att belysa "concrete effective legal measures, legal provisions and norms that would need to be concluded to attain and maintain a world without nuclear weapons" samt att ta fram "recommendations on other measures that could contribute to taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations".

Arbetsgruppen hade tidigare träffats i februari och maj, vilket vi rapporterat om. Gruppen ska lägga fram rekommendationer för FN:s generalförsamling i oktober under första utskottet, där nedrustningsfrågor behandlas. För att konkreta framsteg skulle kunna göras var arbetsgruppen inte bunden av konsensus, men fick i uppdrag att avge "agreed recommendations".

Inga kärnvapenländer fanns representerade i arbetsgruppen, men väl flera Nato-länder. En klar majoritet av länderna uttryckte direkt eller indirekt via regionala representanter sitt stöd för rekommendationen att starta förhandlingar om ett förbud mot kärnvapen under 2017. Kritik framfördes i första hand från den grupp av stater som stödjer det som kallas "the progressive approach".

Slutförhandlingarna om rapporten från arbetsgruppen utvecklade sig till ett diplomatiskt drama. Stridsfrågan var hur man skulle formulera rekommendationen till generalförsamlingen. En stor majoritet av länderna var ju för förhandlingar om ett förbud mot kärnvapen under 2017 medan en mindre grupp av länder, innefattande NATO-länderna, var emot. Australien accepterade inte att man antog dokumentet med konsensus utan begärde votering, vilket var ett nederlag för ordföranden och för den majoritet av länder som stöttar en förbudsprocess. Guatemala passade då på att begära en skärpning av rekommendationen, vilket accepterades av en majoritet av länderna och rapporten antogs därefter med enkel majoritet. Sverige lade ner sin röst.

Rapporten kommer i oktober att läggas fram för generalförsamlingen, som förväntas fatta beslut om att påbörja förhandlingar om ett kärnvapenförbud under 2017. Hur Sverige då kommer rösta är ännu ovisst. ❖

"THE PROGRESSIVE APPROACH"

Ett arbetspapper som lagts fram av Nato-länder och länder under USAs kärnvapenparaply. Förslaget handlade om minskning av arsenaler och effektiv verifikation men uppfattas av många andra stater som inte nämnvärt progressivt.

▲ Glada men trötta kampanjare som pustat ut efter den rafflande sista sessionen av OEWG. Rapporten, med Guatemalas förslag på förändring, antogs och 107 stater uttryckte stöd för ett förbud under förhandlingarna.

◀ På plats i Genève från Läkare mot Kärnvapen var ordförande Andreas Tolf och projektledare Clara Levin. Sverige lade ner sin röst och hänvisade till att de ville stödja ordförande Thani Thongphakdis rapport.

▼ Chefen för ICAN, Beatrice Fihn, tillsammans med skådespelaren Michael Douglas under en presskonferens. Douglas arbetar för en kärnvapenfri värld och sitter i styrelsen för plogbillsrörelsen.

FOTO: ANNE MARTE SKALAND

FOTO: ICAN

HIROSHIMADAGEN 2016

▲ Röda korsets tidigare ordförande Eva von Oelreich mottog 2016 års anti-atombombsdiplom. Röda korset antog en resolution 2011 om att den enda vägen framåt är ett förbud mot kärnvapen.

Minneshögtid i Storkyrkan, Stockholm

I Storkyrkan i Stockholm uppmärksammades Hiroshimadagen den 6 augusti för 11:e året i rad med en Manifestation för Fred och Nedrustning. SLMK arrangerade tillsammans med Domkyrkoförsamlingen. Talare var Mikael Lindgren, Svenska kyrkans enhet för fred och försoning, Yukiko Duke, kulturjournalist, vars mormor upplevde atombomberna över Hiroshima och Nagasaki, samt Åsa Lindström, vice ordförande i SLMK. Åsa delade också ut SLMKs Anti-atombombsdiplom år 2016 för betydande insatser i arbetet för en kärnvapenfri värld till Eva von Oelreich, tidigare ordförande i Svenska Röda Korset, nu ordförande i Röda Korsets och Röda Halvmånens stående kommission i Genève.

Diplomets motivering: Eva von Oelreich har med skärpa och engagemang tydliggjort hur varje användning av kärnvapen skulle leda till en humanitär katastrof och varnat för att resurserna att hjälpa skulle vara helt otillräckliga,

oavsett i vilket land det hände. Som ordförande i Svenska Röda Korset har hon utvecklat detta budskap i tal och skrift i olika sammanhang både i Sverige och internationellt och stött kravet att kärnvapnen måste avskaffas. Tack för din insats i arbetet mot kärnvapen!

Från Storkyrkan deltog Ulf Lindgren, domkyrkokomminister och för musiken stod Martin Blomquist, orgel, och Joakim Laksov, cello.

Omkring 115 personer deltog i manifestationen och det blev en stark stämning som manade oss alla att fortsätta att arbeta för en kärnvapenfri värld. Det framkom uppmaningar till den svenska regeringen att stödja arbetet för ett förbud mot kärnvapen.

Leonore Wide

Ljusceremoni i Örebro

Sedan 1995 har fredsföreningarna gemensamt genom en ljusceremoni påmint Örebroarna om atombombs-explosionerna i augusti 1945 i Japan. Talet hölls i år av Åsa Nausner, som

är strateg för möten över gränser i Svenska kyrkan. Medan de japanska ljuslyktorna sattes ut från kanot spelade två medlemmar ur gruppen Fiolej på fiol och gitarr. Ett sjuttioal personer deltog. En insändare i Nerikes Allehanda fäste uppmärksamheten på att det inte är förbjudet att föra in atomvapen i Sverige och att en sådan lag är nödvändig. Vårt mål är att avskaffa kärnvapnen och se till att de blir eliminerade på ett säkert sätt.

Ingrid Brånvall
Representant för fredsföreningarna
i Örebro

▲ Även i Växjö anordnades det en ljusmanifestation och tal av bland andra Internationella Kvinnoförbundets lokalkrets. Svenska Läkare mot Kärnvapen deltog och höll ett tal om nedrustning och de humanitära konsekvenserna.

RÖDA KORSET TAR TYDLIG STÄLLNING I KÄRNVAPEN- FRÅGAN

Av Dick Clomén

Policyansvarig och strategisk rådgivare åt generalsekreteraren, Svenska Röda Korset

ett enkelt telegram från Hiroshima daterat 30 augusti 1945 kom att få stor betydelse för omvärldens bild av kärnvapens mänskliga pris. På några få rader fångade rödakorsdelegaten Fritz Bilfinger en närmast surrealistisk bild av förstörelse och mänskligt lidande. Japanska Röda Korsets omedelbara insatser för att med stöd av frivilliga krafter omhänderta och vårda överlevare under enkla förhållanden i Hiroshima och Nagasaki var självklara. Än idag behandlas tusentals patienter vid Röda Korsets sjukhus i Hiroshima och Nagasaki för följderna av bomberna 1945. Vittnesmålen och mötena med dem som drabbats är fortfarande den viktigaste drivkraften bakom vårt engagemang för en värld utan kärnvapen.

Den 5 september 1945 riktade vi för första gången uppmaningen till omvärlden att kärnvapnen måste avskaffas. Sedan dess har budskapet varit konsekvent.

Rödakors- och rödahalvmånerörelsen, som har ansvar att övervaka den internationella humanitära rätten, har varit tydlig i den folkrättsliga debatten. Även om kärnvapen inte uttryckligen är förbjudna är de inte på något sätt undantagna den humanitära rättens regler. Vår position, att vi inte kan föreställa oss hur kärnvapen skulle kunna vara förenliga med den humanitära rättens krav, har stärkts genom ny kunskap de senaste åren.

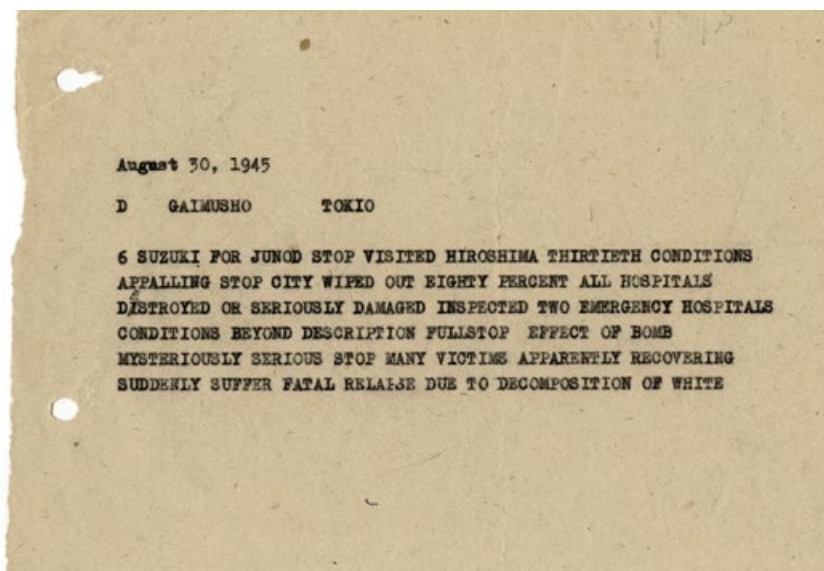

FOTO: ICRC

▲ På några få rader fångade rödakorsdelegaten Fritz Bilfinger en närmast surrealistisk bild av förstörelse och mänskligt lidande. Röda korset har sedan 1945 arbetat för att kärnvapen måste avskaffas på grund av deras fruktansvärda humanitära konsekvenser.

I den förnyade debatten om de humanitära konsekvenserna har tre initiativ från Rödakors- och rödahalvmånerörelsen haft särskild betydelse:

1. Internationella rödakorskommitténs (ICRC) studie om den globala humanitära responskapaciteten för kemiska vapen, biologiska vapen och kärnvapen (2007-2009) synliggjorde världens totala oförmåga att hantera kärnvapens humanitära konsekvenser.
2. Jakob Kellenbergers (ordförande i ICRC 2000-2012) tal till diplomatkåren i april 2010 med den starka uppmaningen att fokusera kärnvapendebatten på människor, humanitär rätt och mänsklighetens framtid.
3. Rörelsens resolution från 2011, *Towards the elimination of Nuclear Weapons*, som kom att inspirera många stater inför den första konferensen om kärnvapens humanitära konsekvenser i Oslo 2013. Staterna uppmanas att inleda förhandlingar om ett internationellt bindande avtal som förbjuder och avskaffar alla kärnvapen.

FINNS DET PLATS FÖR KÄRNVAPEN PÅ DEN HUMANITÄRA DAGORDNINGEN?

Det är många gånger svårt att skapa utrymme för kärnvapenfrågan i den aktuella humanitära debatten och analysen. I år ser vi de största humanitära behoven sedan andra världskriget: 65 miljoner människor på flykt, mer än 125 miljoner människor i behov av akut nödhjälp, främst orsakat av våld och väpnade konflikter. Till detta kommer ett ökande klimathot. På det humanitära världstoppmötet i Istanbul 23-24 maj 2016 saknades kärnvapenfrågan helt på den officiella dagordningen.

Det är en utmaning att hålla engagemanget uppe år efter år. De omedelbara humanitära behoven hamnar oftast i fokus för vårt dagliga arbete. Men vi står fast vid ambitionen att avskaffa mänsklighetens kanske största hot. Därför ser vi väldigt positivt på att en majoritet av världens stater, i FN:s öppna arbetsgrupp nyligen kunde enas om rekommendationen att redan 2017 inleda förhandlingar om ett avtal som förbjuder kärnvapen. Den svenska regeringen har en viktig roll att spela för ett sådant förbud, som tar sin utgångspunkt i kärnvapens humanitära konsekvenser. ❖

En personlig berättelse om **HIROSHIMA OCH NAGASAKI**

Av Yukiko Duke

I augusti 1945 var de flesta japaner väl medvetna om att Japan skulle förlora kriget. Krigslyckan hade vänt, ö efter ö i Stilla Havet föll i de allierades händer och fienden ryckte allt närmare Japan.

Från januari 1944 hade amerikanerna fällt 157 000 ton brandbomber över Japan, landets 67 största städer låg i ruiner. Bombningarna hade gjort 15 av de 72 miljoner japanerna hemlösa. Hösten 1945 var japanerna därför väl bekanta med hur amerikanska bombningar gick till: först kom några få spaningsplan, därefter en större grupp

B-29:or med brandbomber. Planen dök, släppte sina bomber, och begav sig åter upp på hög höjd. Minsta barn visste hur amerikanernas bombflygplan, B-29:orna, såg ut och vad man skulle göra när luftvärns sirenerna tjöt: det var bara att springa till närmaste skyddsrum.

VID SJUTIDEN PÅ MORGONEN den 6 augusti upptäcktes fiendeplan på väg in mot södra Japan. Men när den militära radaroperatören i Hiroshima konstaterade att det bara rörde sig om tre plan på hög höjd, utgick militärledningen ifrån att det var spaningsflyg. Men de tre planerna var inga spaningsplan. Klockan 8.15 fälldes världens första atombomb, mitt i morgonrusningen när flest människor var ute på stadens gator.

Någon minut senare upptäckte den statliga radion att den lokala sändaren i Hiroshima inte längre sände. En halvtimme därefter kom märkliga rapporter från lokala småstationer utanför Hiroshima till järnvägsbolagets huvudkontor: allt pekade på att något fruktansvärt hade hänt i staden. Men vad? Krigsministeriet skickade ett plan från Tokyo för att undersöka saken, men när det kom fram tre timmar senare trodde officerarna ombord inte sina ögon. Hiroshima var helt utplånad. Ingen förstod riktigt vad som hade hänt. Det var först när kommunikén från Vita huset gick ut sexton timmar efter bombningen som japanerna började inse att de hade utsatts för ett helt nytt massförstörelsevapen. De japanska radionyheter talade om en ny bomb med fruktansvärd spräng-

”

Mormor hukade sig instinktivt ner vid pelaren hon stod bredvid. Reflexmässigt höll hon händerna för ansiktet och såg plötsligt ett intensivt ljus – så intensivt att hon såg benen i händerna. Sedan hördes ett dån och hon kastades till marken.

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

▲ Yukiko Duke är en svensk översättare, journalist, redaktör och programledare. Hon är bland annat redaktör för litteraturmagasinet Vi Läser, litteraturkritiker i Gomorron Sverige i SVT och ger månatliga rapporter i japanska radiokanalen NHK.

kraft, men det var svårt för människor utanför Hiroshima att förstå vidden av katastrofen.

MIN SLÄKT KOMMER FRÅN NAGASAKI, där bodde min mormor, släktens matriark, på 1940-talet. Men studier och arbeten hade gjort att mamma och hennes sju syskon hade skingrats över hela landet. I början av augusti 1945 hade min släkt dock börjat samlas i hamnstaden Fukuoka, halvvägs mellan Hiroshima och Nagasaki. Där bodde min mormor, mamma och fyra av mamas syskon med familjer – och fler skulle ansluta. Tanken var enkel, skulle de dö kunde de lika gärna dö tillsammans.

Min äldsta moster var änka och hade ett fiskeri. Det fanns alltid mat och

på så vis var mina släktingar privilegierade i ett land där det blev knappare och knappare tillgång på olika matvaror. Huset var stort och därför hade vår släkt av militären beordrats att inackordera några officerare på övervåningen.

Den 7 augusti kom en av dem tillbaka till Fukoka efter att ha befunnit sig i utkanten av Hiroshima. Han var påtagligt skadad över vad han hade fått se och sade: ”Det där som hände i Hiroshima är inte krigföring, det är folkmord.” Han berättade om en stad som var helt uttraderad, om människor som fått ansiktena intryckta och andra som huden hade lossnat på. När han skulle berätta om den lilla flickan, hon som sprungit naken med mönstret från sin kimono för alltid inbränt på

ryggen, brast det för honom: han grät som ett barn.

LIVET FORTSÄTTER, ÄVEN I KRIG. Den 8 augusti reste min mormor tillbaka till släkthuset i Nagasaki för att hämta magasinerade saker. Alla tillresta släktingar och alltfler inackorderade militärer hade gjort att det var ont om täcken.

Kvart i elva på förmiddagen den 9:e augusti stod hon vid invägningen på Nagasaki centralstation. Vid den här tiden fanns det viktbegränsningar på tågen och mormor hade för mycket med sig. Hon höll precis på att uppåbåda all sin charm för att försöka övertala järnvägstjänstemannen att släppa igenom henne, när någon plötsligt började skrika: ”B-29:or, B-29:or”. Mormor hukade sig instinktivt ner vid

”DET FINNS SAKER SOM ÄR SÅ FASANSFULLA ATT DET INTE GÅR ATT SÄTTA ORD PÅ DEM.”

pelaren hon stod bredvid. Reflexmässigt höll hon händerna för ansiktet och såg plötsligt ett intensivt ljus – så intensivt att hon såg benen i händerna. Sedan hördes ett dån och hon kastades till marken. När hon väl satte sig upp igen, var världen helt förändrad. Stationsbyggnaden hade fått omfattande skador, men inte bara det. De flesta byggnaderna runt stationen var jämnade med marken.

BOMBENS EPICENTRUM LÅG en halvmil norrut, i stadsdelen Urakami. Hela den norra delen av Nagasaki var utplånad. De vanligtvis intensivt gröna bergssidorna bakom staden var helt svart- eller brunbrända. Mormor tyckte sig även kunna urskilja att bergen hade ändrat form. Det kom fram blödande och illa brända människor och tog fetvadd ur mormors täcken. Snart stod hon där själv och slet sönder sina täcken och gav de förbipas-

serande vadd att lägga mot sina sår. Hon såg helvetet på jorden passera förbi: kvinnan med ryggen täckt av glassplitter, mannen vars halva ansikte var bortbränt, den lille pojken med intryckt ansikte, kvinnan som bar på sitt döda barn. Mormor stod där en god stund innan hon tog vad som vad kvar av täckena och gick söderut i staden, mot den väninnas hus där hon hade magasinerat sina saker.

I Fukuoka satt resten av släkten i ett tillstånd av tilltagande panik. All kommunikation med Nagasaki var bruten och på radionyhetererna talades det om att Nagasaki bombats, troligtvis med en bomb liknande den som några dagar tidigare orsakat stor förödelse i Hiroshima. Hade mormor lyckats överleva? Var befann hon sig i sådana fall? Min morbror, som var ung student, satte sig på första bästa tåg som gick söderut mot Nagasaki. Tåget

stannade en bra bit norr om staden, alla passagerare fick stiga av och gå till fots i någon mil.

Morbror passerade Urakami och bombens epicentrum och fortsatte sedan söderut. Han letade efter mormor på olika tänkbara adresser och hittade henne till slut i väninnans hus. Mormor låg till sängs: hon hade drabbats av lättare symtom av strålsjuka. Men hon var vid liv och skulle leva i ytterligare tjugo år, innan hon dog av den aggressiva leukemi som så många strålskadade fick i Hiroshima och Nagasaki.

JAG FICK ALDRIG TRÄFFA min mormor, som dog innan jag föddes. Min morbror lärde jag däremot känna väl. Många, många gånger försökte jag få honom att berätta om hur han hade upplevt dagarna i Nagasaki efter bomben. Han tittade bara lugnt på

◀ Nagasaki - flygfoto före och efter 9:e augusti 1945.

mig och sade: "Det finns saker som är så fasansfulla att det inte går att sätta ord på dem." Men i själva verket hade lidandet bara börjat för dem som överlevde.

EFTER DEN JAPANSKA KAPITULATIONEN OCH KRIGSSLUTET inleddes sju år av amerikansk ockupation. Under denna period skapades ett undersökningscentrum, ABCC Atomic Bomb Casualty Commission, för att studera atombombens verkningar. Det var en forskningsinstitution och inte en vårdinrättning. Forskarna hade rätt att när som helst ta in människor för undersökningar som ansågs förnedrande. De inkallade japanerna fick klä av sig och undersöktes ingående utan närmare förklaringar. Men någon vård fick de inte. Den fick de söka vid vanliga sjukhus, där läkarna kämpade för att försöka förstå hur de skulle kunna ge de skadade adekvat vård. Många människor fick avstå vård eftersom den blev för dyr för dem. Det skulle dröja ända fram till 1957 innan de atombombsskadade fick fri läkarvård.

EFTER KRIGET HÄNDE NÅGOT MÄRKLIGT. Människor från andra delar av Japan

kände en tacksamhet blandad med dåligt samvete mot Hiroshima- och Nagasakiborna, de människor som sonat Japans krigsskuld i blod. Hur skulle de hantera dem? Och så var det detta med strålningen. Hur var det egentligen med den? Smittade den? Ingen kunde ge svar. Andra japaner var djupt tacksamma emot Hiroshima- och Nagasakiborna, men man ville inte ha med dem att göra.

ÄN IDAG LEVER DEN HÄR DISKRIMINERINGEN KVAR mot människor bördiga från de två atombombade städerna. Det vet alla vi som har våra rötter där. Man träffar någon och berättar varifrån man kommer - och då finns den alltid där, den där tiondels sekunden av granskning. När den andra tittar på en och tänker: "Andra- eller tredje generationens överlevare?"

Diskrimineringen är dold, men slår hårt. Rädslan för hur strålskador slår i andra och tredje generationen är utbredd. Det spelar ingen roll vad Socialdepartementets experter och forskare säger: japaner har en skeptisk inställning till myndigheter. En arbetsgivare

som ska anställa någon och väljer mellan två likvärdiga kandidater från Tokyo och Nagasaki kommer garanterat att välja den från Tokyo. För säkerhets skull. För tänk om den Nagasakifödde utvecklar någon sorts cancer och ställer till det för företaget?

För några år sedan skulle en kollega till mig på det statliga TV-bolaget NHK gifta sig och ville att jag skulle komma från Sverige och vara med på bröllopet. Jag svarade att jag självklart skulle komma och bad henne skicka en inbjudan. Men det kom aldrig någon. När jag frågade en gemensam vän vad som hade hänt, berättade han att föräldrarna till min kollegas fästman hade tvingat honom att göra slut. Min kollega var ju tredje generationens atombombsöverlevare och det kunde ju resultera i missbildade barn.

I sjuttio år har människor i Nagasaki och Hiroshima lidit - kroppsligt och själsligt - av atombomberna som fälldes över deras städer i augusti 1945. Det är allas vårt medmänniskliga ansvar att se till att ingen någonsin ska behöva uppleva samma smärta igen. ❖

FOTO SAMTLIGA: JOSEFIN LIND

FREDSSTATY invigd på Djurgården i Stockholm

▲ Frihet, jämlikhet och systerskap, det är förutsättningar för varaktig fred. Denna staty manar till fredspolitik, men är partipolitiskt obunden. Den manar till tro på freden, men är religiöst obunden.

Statyn "Kvinnan i fredsarbetet" kunde äntligen resas efter fem år av enträget arbete från idé till färdig staty. Under pompa och ståt invigdes hon på Kärleksudden vid Djurgårdsbrunnsviken den 16 juni. Tanken är att göra kvinnors röster hörda genom historien, i nutid och i framtiden. Alltför ofta uppmärksammas och hyllas i stället krigiska bedrifter.

De två frontfigurerna Alva Myrdal och Inga Thorsson ses nu i vackra bronsreliefer på statyns sockel. Där ovan tronar skulptör Peter Lindes vackra kvinnogestalt som öppnar sin famn för samförstånd och fred.

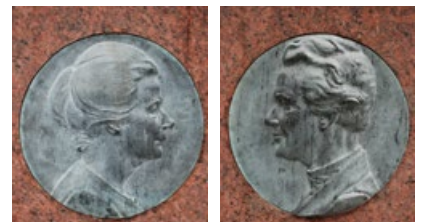
Under regntunga skyar, i ett lätt duggregn klipptes bandet av Ann Bernes, UD:s ambassadör för jämställdhet och samordnare för en feministisk utrikespolitik. Gösta Alfvén, en av statyns initiativtagare, invigningstalade och musikgruppen Katastrofkvartetten spelade. Alla de sextio gäster som samlats runt statyn stämde in i "I natt jag drömde..."

Sedan följde ett seminarium i intilliggande Skånska gruvan, lett av den andra initiativtagaren till statyn, Leonore Wide. Irene Andersson, historiker från Lund, talade om svenska kvinnors kamp för fred under det senaste seklet. Josefin Lind, generalsekreterare i SLMK, berättade om hur det är att som kvinna arbeta med fredsfrågor idag.

Under minglet efter seminariet kunde gästerna på affischer se hur statyn ändrat skepnad till en yngre kraftfull fredskvinna. Det fanns en utmärkt broschyr att läsa om Alva Myrdals och Inga Thorssons nedrustningsarbete, med text av Carin Odhner, Gösta Alfvén och Meit Krakau.

Ta gärna en promenad till statyn och låt dig inspireras till fortsatt arbete för konfliktlösning, samförstånd och fred. ❖

Eva och Benny Petersson

▲ Två framstående representanter för fredsarbetet, Alva Myrdal och Inga Thorsson är avbildade i relief på sockeln.

▲ Musikgruppen Katastrofkvartetten spelade och alla som samlats runt statyn stämde in i "I natt jag drömde..."

DEBATTINLÄGG

Anders Romelsjö och Karin Utas

– Ett ställningstagande mot Nato är naturligt för SLMK

Årsmötet i SLMK 23/1 avslög mycket oväntat styrelsens motion om "Policy angående ett svenskt Nato-medlemskap", främst efter argumentation av styrelsemedlemmar. Inga nya väsentliga fakta hade kommit förutom en opinionsundersökning som visade att 50 % av invånarna i Sverige var mot Nato-medlemskap, medan 34 % var för det.

Styrelsens motion sa att "Svenska Läkare mot Kärnvapen motsätter sig ett svenskt medlemskap i militäralliansen Nato och varje annan militärallians där kärnvapen är en integrerad och fundamental del av den militära strategin."

I artikeln "Att förvalta ett förtroende" i Läkare mot Kärnvapen nr 144 framgår att SLMK:s ordförande Andreas Tolf yrkat avslag på styrelsens egen motion främst pga. oro för partipolitisering. Han skrev: "Jag tror att vår förening kan vara mer slagkraftig i vår argumentation utan att ha kedjat fast oss vid en hållning i Nato-frågan". Vi ifrågasätter denna bedömning.

FÖRENINGENS SYFTE ENLIGT stadgarna är att sprida kunskap om kärnvapens medicinska effekter samt att genom vetenskaplig forskning bidra till denna kunskap. Målet är att stärka opinionen mot kärnvapen, så att kärnvapenkrig förhindras. Föreningen är politiskt och ekonomiskt obunden.

Motionen är mycket naturlig utifrån SLMK:s syfte. Kärnvapen är en integrerad del av Natos policy. Ett medlemskap innebär att kärnvapen kan komma att stationeras och användas från Sverige i en krigssituation. I LMK nr 142 står i en recension av boken "Bevara alliansfriheten -Nej till Nato-

medlemskap" att "Klart är att Sverige som Nato-medlem kommer att ingå i NATOs nukleära planeringsgrupp och därmed bli medansvarig för Natos kärnvapenpolitik."

En stor andel av anhängarna i alla riksdagspartier är tveksamma till placering av kärnvapen i Sverige.

EN OPINIONSUNDERSÖKNING AV SIFO i februari visar att 56 % avvisar världlandsavtal medan 26 procent accepterade det och 16 procent var osäkra. (www.nejtillnato.se/sifo-undersokning)

- Av borgerliga väljare var 45 procent negativa och 39 procent positiva.
- Bland röd-gröna väljare var siffrorna 70 procent och 14 procent.
- Inte i något riksdagsparti fanns en majoritet för världlandsavtalet.
- Avtalet accepterades av 39 % av männen och 13 % av kvinnorna.

Ändå antogs Världlandsavtalet av riksdagen med stor majoritet i maj.

Ett Nato-medlemskap skulle än mer öka risken för placering av kärnvapen i landet.

Bland Nato-motståndarna finns kända borgerligt orienterade debattörer. De utgjorde hälften av författarna i boken "Bevara alliansfriheten - Nej till Nato-medlemskap" (före utrikesministern Hans Blix, förre statssekreteraren Sven Hirdman, FN:s förre rättschef Hans Corell, general Carl Björemann, överste Lennart Uller, förre ambassadörerna Rolf Ekéus och Mats Bergquist). Och SLMK har tidigare tagit ställning mot Nato-medlemskap.

PÅ DN DEBATT 13/8 2015 skrev Inge Axelsson, Thomas Jonter, Gunnar Westberg i SLMK:s vetenskapliga råd: "...vi ger stöd om regeringen arbetar för ett förbud mot kärnvapen och vi uppskattar att regeringen inte vill ansluta Sverige till Nato (Vår kursivering)."

(www.dn.se/debatt/repliker/ratten-att-avsta-fran-karnvapen-i-nato-galler-bara-i-fredstid)

Med dessa fakta bortfaller invändningen om partipolitisering.

VID ÅRSMÖTET FRAMKOM en oro för medlemsflykt. Men finns tecken till det efter två inlägg på DN Debatt, som ganska många medlemmar troligen känner till? Kanske kan ett bestämt ställningstagande av SLMK utifrån ändamålsparagraf och i linje med tidigare ställningstaganden inge respekt och medföra att fler söker medlemskap.

Förslag: På årsmötet menade flera talare att det var viktigt att frågan om svenskt medlemskap i Nato diskuterades vidare inom SLMK. Vi uppmanar styrelsen att ta initiativ för debatt i frågan! Rädsla för olika uppfattningar får inte hindra föreningen att debattera sin huvudfråga nu när den är mer aktuell i Sverige än någonsin! ❖

Kommentar från redaktionen

Vi vill från redaktionen påminna om att denna debatt inte handlar om frågan om svenskt medlemskap i Nato utan om huruvida SLMK som förening ska ta ställning i frågan. SLMK:s ordförande Andreas Tolf gav i LMK nr 144 bakgrunden till beslutet på föreningens senaste årsmöte att SLMK inte ska ta ställning i frågan om svenskt medlemskap. Andreas Tolf har valt att inte kommentera beslutet ytterligare utan hänvisar till sitt inlägg i förra numret av tidningen. ❖

Läkare mot Kärnvapen på plats i ALMEDALEN

Av Åsa Lindström och Clara Levin

Första veckan i juli var det återigen dags för Almedalen. Politikerveckan som är lite av ett koncentrat av årets politik och pågående samhällsdebatt. I år kändes tonen dock hårdare och världen och samhället debatterades i mer kyliga ordalag än de senaste åren. Det diskuterades en hel del försvar och även krig. I den säkerhetspolitiska debatten hördes inte så mycket mer än försvarsfrågor. Kungliga krigsvetenskapsakademien arrangerade rentav ett seminarium om kärnvapenansfall mot Sverige. Fokus i seminariet låg på försvar och beredskap inför hot om kärnvapenansfall.

I detta sammanhang kändes det viktigare än någonsin att vi deltar under Almedalen och det med fokus på vår huvudsakliga uppgift: att sprida kunskap om kärnvapens effekter och att förklara vad som egentligen händer om kärnvapen används, såväl medicinskt som klimatmässigt.

En favorit i repris är vår i Almedalen numera återkommande aktion med blodtrycksmätning. Intresset för att mäta blodtrycket var som vanligt stort och många förbipasserande stannade till och bjöds på såväl blodtryckskontroll som en pratstund. Bland de köande och vid blodtrycksmätningen fick vi möjlighet att diskutera kärnvapen, förklara deras effekter och påminna om att såväl blodtrycksmätning som avskaffande av kärnvapen är förebyggande hälsovård.

En av årets aktioner arrangerade vi tillsammans med Läkarförbundet, i anslutning till den plats där Läkartidningen höll till. Fokus här blev lite annorlunda då vi inte befann oss mitt

i folkvimmel utan i stället fick möjlighet att samtala med dem som sökte sig till Läkartidningens arrangemang. Här kom diskussionen snarare – minst lika viktigt – att handla om varför just läkare bör engagera sig mot kärnvapen och delta i arbetet för en kärnvapenfri värld.

I ett sammanhang där försvar vid kärnvapenansfall diskuteras är det viktigt att nå ut med budskapet att ett sådant försvar inte är möjligt, att en sådan beredskap inte går att bygga upp, att kärnvapenkrig i stället måste förebyggas. Vi måste därför fokusera på hur kärnvapnen ska avskaffas. Som en del i detta anordnade vi tillsammans med Läkare mot Kärnvapens vetenskapliga råd och Uppsala universitet ett seminarium om kärnvapen i två delar: den första med Said Mahmoudi, professor vid Stockholms universitet, Lars-Erik De Geer, tidigare verksam vid FOI och CTBTO (Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization), samt Josefin Lind från Läkare mot kärnvapen. De pratade om kärnvapenedrustning genom avtal – problem och möjligheter. Panelens slutsats var tydlig: nedrustning genom avtal leder till möjligheter.

Del två av seminariet utgjordes av en diskussion med ungdomspolitiker från KDU, LUF, SSU, Ung Vänster, MUF, CUF och Grön Ungdom om Sveriges roll för nedrustning i framtiden. En intressant diskussion som hade många svängar och kändes lite skrämmande. Ungdomspolitikerna hade olika tankar om förbud och vägar framåt, men såg nedrustning som det viktigaste. Se och lyssna själva: <http://media.medfarm.uu.se/play/video/6070/> ❖

FOTO: JOSEFIN LIND

”

I detta sammanhang kändes det viktigare än någonsin att vi deltar under Almedalen och det med fokus på vår huvudsakliga uppgift: att sprida kunskap om kärnvapens effekter

FOTO: CLARA LEVIN

▲ Professor Peter Wallensteen från freds- och konfliktforskningen på Uppsala universitet modererade panel-samtalet om kärnvapens olika avtal.

FOTO: JOSEFIN LIND

◀ Läkareförbundets ordförande Heidi Stensmyren var med och mätte blodtryck i Almedalen. Läkareförbundet har, i samma linje som WMA, antagit en resolution om att kärnvapen måste förbjudas. Läs mer på slmk.org.

▼ Efter ett arrangerat seminarium, tre aktioner och många samtal med förbipasserande kan vi konstatera att årets Almedalen var väldigt lyckat!

FOTO: CLARA LEVIN

FOTO: CLARA LEVIN

▲ Professor Said Mahmoudi från Stockholms universitet och Josefin Lind, generalsekreterare hos Läkare mot kärnvapen diskuterar kärnvapenedrustning genom avtal.

▲ Representanter från ungdomspartierna diskuterade nedrustning och kärnvapenförbud. Det blev en hetsig diskussion och mycket fokus på Sveriges säkerhetspolitik.

Detta har hänt

ICAN CAMPAIGNERS MEETING

30 april - 1 maj anordnade ICAN ett kampanjmöte inför den andra sessionen av OEWG. På plats var människor från hela världen i alla olika åldrar som utbytte erfarenheter och lärde sig mer om kampanjande och kärnvapen på 16 olika workshops.

NUCLEAR ABOLITION DAY

Den 26 september var det den internationella dagen för kärnvapens avskaffande. Se nyheterna på slmk.org!

LÄKARE, SJUKSKÖTERSKOR, HÄLSOARBETARE OCH RÖDA KORSET KRÄVER AKTIVT ARBETE FÖR NEDRUSTNING!

Tillsammans med Läkarförbundet och Röda Korset skrev vi en debattartikel den 28 september på SVT Opinion om "Varför verkar inte Sverige för att förbjuda kärnvapen?" Där argumenterar vi för att det är nu hög tid att regeringen sätter ner foten

▲ På ICAN campaigners meeting deltog engagerade kampanjare från hela världen. Vi är så glad över att vara en del av denna globala kampanj som har gjort stor skillnad i kärnvapendebatten!

i frågan och beslutar om att stödja processen och arbeta för ett förbud mot kärnvapen.

<http://www.svt.se/opinion/article10462312.svt>

Samma dag skrev även IPPNW, World Medical Association, International Council of Nurses och World Federation of Public Health Association i The Guardian om "Banning nuclear weapons is crucial for global health", samma tema men mer riktat till världens alla regeringar.

www.theguardian.com/commentis-free/2016/sep/28/banning-nuclear-weapons-is-crucial-for-global-health

ÖSTERRIKE LÄGGER FRAM RESOLUTION OM ATT FÖRBJUDA KÄRNVAPEN UNDER 2017!

På onsdagen den 21 september meddelade Österrikes utrikesminister att Österrike tillsammans med en grupp stater kommer att lägga fram en resolution till FN:s generalförsamling om att initiera förhandlingar om ett förbud mot kärnvapen 2017. Detta är ett enormt framsteg och en historisk möjlighet

för icke-kärnvapenstater att ta avstånd från kärnvapen och placera kärnvapen på samma rättsliga grund som andra massförstörelsevapen vilka har varit förbjudna länge, säger Beatrice Fihn på ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons). Läs hela ICAN:s uttalande på icanw.org

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN KRITISERAR REGERINGENS STÖD FÖR KÄRNTEKNISK HANDEL MED INDIEN

I september skrev Svenska Läkare mot Kärnvapen ett brev till utrikesminister Margot Wallström där vi kritiserar Sveriges stöd för att inkludera Indien som medlemmar i Nuclear Suppliers Group (NSG). Indien skulle bli det första landet som står utanför Icke-spridningsavtalet om kärnvapen (NPT) och riskerar att undergräva hela avtalets anda. I NSG:s riktlinjer står dessutom att endast medlemmar i NPT eller i en kärnvapenfri zon ska tillåtas att bli medlemmar, vilket Indien alltså inte är. Hela brevet finns att läsa på slmk.org

På gång

FÖRSTA UTSKOTTET

I vanlig ordning startar första utskottet i FN i New York i oktober. Kärnvapen kommer att diskuteras från den 12 oktober. Vi har höga förväntningar detta år med bakgrund av framgången med OEWG och det kommer att bli många resolutioner om kärnvapen. Håll utkik på slmk.org för uppdateringar.

HUMANITARIAN DISARMAMENT FORUM

I år äger Humanitarian Disarmament Forum den 15-16 oktober i New York. Temat för i år är organisationsbildning och kampanjarbete och ICAN är en av de organisationer som är med och samordnar forumet.

IPPNW BOARD MEETING I HAVANNA

I början av november samlas IPPNWs styrelse i Havanna. Vi kommer att vara på plats och hoppas på ett bra möte. Nästa IPPNW världskongress är i september 2017 i York i Storbritannien.

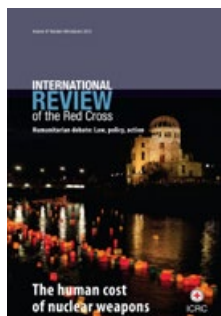
ICAN YOUTH ACADEMY

20-23 oktober anordnar ICAN France en youth academy för personer mellan 18-30 år. Konferensen fokuserar på interaktiva seminarier om kärnvapen och nedrustning.

Tips!

Röda korset har gett ut ett nästan 500 sidor tjockt nummer av sin internationella tidskrift med fokus på de humanitära konsekvenserna kärnvapen och möjligheterna till ett kärnvapenförbud. Det är mycket innehållsrikt och läsvärt för den som har tid och intresse.

www.icrc.org/en/international-review/human-cost-nuclear-weapons

MINNESORD Karin Stenstedt

KARIN STENSTEDT, MEDLEM I SLMK SEDAN LÅNG TID, och aktiv i föreningen efter sin pensionering, avled den 23 april i Stockholm vid 87 års ålder. Hon sörjes närmast av fem barn med familjer.

Karin var under många år trogen sekreterare i SLMK Stockholm och under senare år medlem i valberedningarna till såväl riksstyrelsen som Stockholmsföreningen.

Efter ett visst sökande när det gällde yrkesval, beslöt Karin att läsa medicin i syfte att bli psykiater. Hennes första tjänst var på Karolinska sjukhusets psykiatriska klinik, där hon kom att verka fram till 1986, då hon tillträdde som klinikchef på Ersta sjukhus. Utbildade sig till psykoanalytiker.

I sitt arbete i SLMK blev Karin uppskattad för sitt varma och humoristiska sätt vilket gjorde att hon kunde ifrågasätta etablerade sanningar och lösa "kniviga" situationer. Hon hade stor förmåga att skilja på stort och smått och att se till väsentligheterna. Karin var alltid nyfiken på framtiden, angelägen att vara med och påverka i det som hon uppfattade som rätt riktning. Ända fram till sin sista dag var hon aktivt intresserad av aktuella frågor i föreningen. Hon var alltid hjälpsam och beredd till en diskussion. Intresse för människor och stor människokänedom gjorde henne till en skicklig medarbetare i föreningens valberedning med sikte på att föreslå en bred, mångsidig, öppen och arbetande styrelse.

Det har varit en glädje att ha fått ha Karin i vår krets och saknaden är stor.

*För Svenska Läkare mot Kärnvapen
Carin Odhner*

Resa till **KÄRNVAPENBASER** i Lettland och Litauen

Av Gunnar Westberg

Under kärnvapenbasernas första tid förvarades missiler i hangarer liknande denna. De fick vid arm rullas ut till en "arena", resas och tankas. Tervete, Lettland

Peter Handbergs bok *Undergångens skuggor* från 2007 är resultatet av flera resor till kärnvapenanläggningar i det vi kallar Baltikum: Estland, Lettland och Litauen.

Han har också haft tillfälle att tala med män som vakat över anläggningarna och med befolkningen i byar i närheten av de "hemliga" kärnvapenbaserna. Vid ett samtal i januari i år med Peter kom vi överens om att försöka ordna en resa till några baser i de tre länderna. Ola Olsson i *Mejt Resor* har stor erfarenhet av att arrangera resor i området. En annons i LMK och på hemsidan resulterade i att ett tiotal medlemmar i SLMK anmälde sitt intresse. Dessutom tillkom lika många icke-medlemmar med intresse för militärhistoria och för Baltikum.

Resan utgick från Riga och gick till militära baser i Lettland och Litauen. Det

kändes som att vandra i ruinerna efter en gammal, skrämmande civilisation.

Omfattningen av dessa kärnvapenkomplex var oerhört stor. I Handbergs bok är 35 baser identifierade. De flesta av dem var i bruk samtidigt och under decennier.

Det blev så småningom uppenbart för de sovjetiska militärerna att Nato hade prickat in belägenheten av alla sovjetiska kärnvapenbaser med stor precision. Vi såg faktiskt en sådan amerikansk karta i en kommandocentral som nu blivit museum. Man beslöt då att placera missilerna i "hårda" silos som skulle kunna motstå en träff med kärnvapen. Att gräva dessa djupa schakt var ett ofantligt arbete som under en tid lär ha engagerat 65 000 man, de flesta utrustade endast med spadar!

En tid fanns också missiler monterade på fordon som kunde köras omkring i terrängen och placeras och maskeras

på olika ställen. Så är ju läget för en stor del av Rysslands interkontinentala missiler idag.

Vi var överraskade av att höra att under en viss tid fanns i området missiler med en så kort räckvidd att de endast kunde nå östra Sverige och Finland. Var detta verkligen avsikten, att förstöra och förgifta en del av Sverige som förberedelse för en attack? En officer hade för Peter Handberg angett att man räknade med att Nato kunde tänkas anfalla från svenskt territorium och ett sådant anfall skulle stoppas av dessa missiler. Kanske kommer det så småningom fram dokument från Sovjet som kan klarlägga avsikterna.

Officerare med direkt ansvar för avfyran av kärnvapen har berättat för Handberg att man år 1983, efter Ronald Reagans ord om att "förinta ondskans imperium" var övertygad om att ett kärnvapenanfall skulle komma.

Det är svårt att beskriva känslan av att vandra här i undergångens skuggor. Vi överlevde. I dessa stater finns inga kärnvapen kvar. Men i Ryssland och i USA finns de, fortfarande beredda för ögonblicklig avfyrring, kanske av misstag. ❖

▼ När det blev uppenbart att USA hade identifierat kärnvapenbasernas exakta belägenhet valde man att skydda dessa i djupa "härdade silos" som skulle kunna motstå kärnvapenfall. Ploksciai, Litauen.

▲ I en framtid kanske våra barnbarn får vandra omkring i ruinerna efter kärnvapenbaser i Ryssland, USA eller Kina. Zalite, Lettland.

▲ Siloschakt med plats för en 25 meter lång, 42 ton tung, missil. Ploksciai, Litauen.

▲ ▼ På flera platser finns dekorationer som bland annat visade basens funktioner. Zalite, Lettland.

TRIDENT FÖRNYAS

I åratal har britterna diskuterat om Tridentsystemet ska skrotas eller förnyas. De fyra kärnvapenbestyckade Tridentubåtarna utgör Storbritanniens hela kärnvapenstyrka. Om Trident skrotades skulle Storbritannien bli kärnvapenfritt! Men tyvärr blir det inte så. Det brittiska parlamentet röstade den 18/7 med stor majoritet (472 för, 117 mot) för att bygga nya ubåtar som ska bära kärnvapen. Voteringen kunde följas i the Guardian. Demonstranter på Parliament Square under debatten i parlamentet bar på plakat med texter som "NHS NOT TRIDENT" och "HOMES NOT TRIDENT": Man ville att Trident-miljarderna istället ska användas för vård och bostäder. Alla större städer i västra Ryssland kan ödeläggas av en ubåt med 24 Tridentmissiler, där varje missil har flera stridsspetsar med kärnvapen som kan lösgröas från varandra när de är på väg ned genom atmosfären och styras mot olika mål.

Medicinska tidskrifter har inte kommenterat Trident-debatten eller omröstningen. Sökning av PubMed med sökttermerna "trident" och "missile" gav inget, inte heller manuell sökning av Lancet och BMJ den aktuella veckan. Det var 35 år sedan som ledande medicinska tidskrifter talade om kampen mot kärnvapen som "the ultimate in preventive medicine". Förvisso behövs en ny väckelserörelse!

The Guardian 18 juli 2016
Hans Kristensen m.fl., Nuclear arsenals: Current developments, trends and capabilities. International Review of the Red Cross, issue 899 (July 2016).

"A NUCLEAR WEAPON THAT AMERICA DOESN'T NEED"

Flygvapnet i USA håller på att utveckla en kryssningsmissil som kan bära kärnladdningar eller konventionella laddningar. Den kommer att sänka tröskeln mellan kärnvapenkrig och konventionellt krig. Hur kan det attackerade landet veta om kryssningsmis-

silerna innehåller kärnvapen eller inte? Två politiker från demokratiska partiet protesterar och vill dra tillbaka de kärnvapenbärande kryssningsmissiler som redan finns och lägga ned utvecklingen av nya.

New York Times, op-ed 17 June 2016

HIROSHIMA OCH NAGASAKI: INTET VÄRT ATT MINNAS?

Den 15 augusti 2016 sökte jag den ledande medicinska databasen PubMed (från federala medicinska biblioteket i USA) med söktermen "nuclear war OR nuclear weapon" och handsökte "the Big Four", de ledande medicinska tidskrifterna NEJM, JAMA, Lancet och BMJ, på jakt efter nya artiklar om kärnvapen. Jag fann inget. Hiroshimadagen (6/8) och Nagasakidagen (9/8) 71 år efter atombombningen av de japanska städerna uppmärksammades inte alls av den medicinska pressen.

Men domedagsklockan står på 3 minuter i midnatt (se LMK 144). Vi måste göra som Ira Helfand och Victor W Sidel skrev i New England Journal of Medicine 2015: på nytt skriva realistiskt om hotet från kärnvapnen, det som vi fick Nobelpriset för att vi gjort på 1980-talet!

SVD OCH GP

På Hiroshimadagen skrev Gunnar Westberg en debattartikel i Svenska Dagbladet och jag i Göteborgsposten. Utrikesminister Margot Wallström skrev ett positivt svar på Gunnars artikel. Tre läkare skrev 15/8 en debattartikel i GP. Alla artiklarna handlade om kärnvapnen.

Dagens Nyheter kommenterade inte Hiroshimadagen på debatt- eller ledarsidorna. På Nagasaki dagen bestod debattsidan av en artikel där 12 diplomater tyckte att Sverige ska gå in i Nato – men kärnvapen nämndes inte.

Gunnar Westberg: "Sverige bör arbeta för förbud mot kärnvapen". SvD Brännpunkt 6 augusti 2016
Inge Axelsson: Sverige måste agera för en kärnvapenfri värld 2030. GP Debatt 6 augusti.
Margot Wallström: "Sverige är en stark röst för nedrustning". SvD Brännpunkt 10 augusti.
Leif Elinder m.fl.: Vi måste fjärra oss från Nato om vi vill slippa krig. GP Debatt 15 augusti.

KÄRNVAPENSTYRKOR

Uppskattningar i maj 2016

Land	Antal stridsspetsar
Ryssland	7 300
USA	7 000
Frankrike	300
Kina	260
Storbritannien	215
Israel	80
Pakistan	110-130
Indien	100-120
Nordkorea	?
Totalt	~15 350

Antal kärnvapen i världen har minskat kraftigt, från omkring 70 300 toppåret 1986 till omkring 15 350 nu. De senaste åren har minskningen upphört och alla kärnvapenmakter tycks vara inställda på att modernisera sina kärnvapen och behålla dem för evigt.

Federation of American Scientists
<http://www.fas.org>

▲ Österrikes representant i Genève Thomas Hajnoczi menar att förbudsförhandlingarna är ett stort steg som kommer att stärka nedrustningsregimen.

ASSOCIATED PRESS (AP) OM FÖRBUDSFÖRHANDLINGAR

AP rapporterar om resolutionen som kommer att läggas fram av Brasilien, Irland, Mexiko, Nigeria, Sydafrika och Österrike om att inleda förhandlingar om ett kärnvapenförbud under 2017. Detta trots påtryckningar från kärnvapenstaterna som menar att detta är ett orealistiskt, opraktiskt verktyg som i slutändan riskerar att förstöra andra ansträngningar för nedrustning, som Anita E. Friedt från US State Department uttryckte det.

Österrikes representant i Genève Thomas Hajnoczi menar tvärt emot att detta är ett stort steg som kommer att stärka nedrustningsregimen. Vad de som är emot detta kommer att ta sig för återstår att se, fortsätter han.

http://bigstory.ap.org/article/1cfe30b48e6f4b06af2e3c1738129291/non-nuclear-states-advance-push-un-treaty-ban-nukes?mc_cid=f9972d09a3&mc_eid=a45285501c

RÖDAKORS- OCH RÖDAHALVMÅNERÖRELSEN SKÄRPER TONLÄGET MOT KÄRNVAPEN-STATERNA

Internationella Rödakors- och rödahalvmånerörelsen skriver att för första gången är ett kärnvapenförbud på väg att bli realitet i ett pressmeddelande från 26 september. Ordföranden för ICRC (International Committee of the Red Cross) Peter Maurer uppmanar

världens ledare att ta ledarskap och befria världen från kärnvapenhotet.

www.icrc.org/en/document/international-red-cross-and-red-crescent-movement-calls-states-seize-unprecedented

LÄKARE, SJUKSKÖTERS KOR, HÄLSOARBETARE OCH RÖDA KORSET KRÄVER AKTIVT ARBETE FÖR NEDRUSTNING!

Tillsammans med Läkarförbundet och Röda Korset skrev Svenska Läkare mot Kärnvapen en debattartikel den 28 september på SVT Opinion om "Varför verkar inte Sverige för att förbjuda kärnvapen?" Där argumenterar vi för att det är nu hög tid att regeringen sätter ner foten i frågan och beslutar om att stödja processen och arbeta för ett förbud mot kärnvapen.

Samarbetet med Läkarförbundet och Röda Korset ser vi som en viktig del i att stärka den humanitära rösten mot kärnvapen och ytterligare koppla läkarens viktiga roll i att arbetet för total nedrustning av kärnvapen. Reportaget från Al-medalen beskriver ytterligare hur vi ökat samverkan med Läkarförbundet och vi hoppas att detta kan fortsätta framöver. Även internationellt har samverkan mellan World Medical Association och International Physicians for the Prevention of Nuclear War stärkts, genom arbetspapper, debattartiklar etc.

<http://www.svt.se/opinion/article10462312.svt>

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN - SLMK

Vi är den svenska sektionen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) som är en bred internationell organisation med 150 000 medlemmar, som har en kärnvapenfri värld som gemensamt mål. I Sverige är vi idag nästan 2 600 läkare och medicinstudenter som är medlemmar. Dessutom har vi associerade medlemmar från yrkesgrupper som liksom läkare vill värna liv och hälsa, nämligen tandläkare, forskare, ingenjörer, sjuksköterskor, sjukgymnaster och analytiker.

Både Svenska Läkare mot Kärnvapen och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om vapnens medicinska effekter.

Som medlem får du tidningen Läkare mot Kärnvapen 4 gånger/år. Det är den enda svenska tidskriften om kärnvapen.

Vårt arbete finansieras till ca 80 % av medlemsavgifter. Utan detta stöd skulle vi inte kunna agera så självständigt och vetenskapligt trovärdigt som vi gör idag. En stark röst för de humanitära och medicinska nedrustningsargumenten är nödvändig i dagens kärnvapendebatt. Vi är den rösten, tack vare en engagerad läkarkår. Medlemsavgiften är 290 kr/år för läkare och 200 kr/år för associerade medlemmar. Alla studenter betalar 100 kr/år. Bankgiro 901-0901.

Du hittar oss på webben: www.slmk.org eller [facebook.com/SLMK.1981](https://www.facebook.com/SLMK.1981)

Som associerad medlem deltar du i verksamheten och har samma förmåner som ordinarie medlemmar, med den enda skillnaden att du inte kan inneha en styrelsepost.

INTERNATIONELL KAMPANJ FÖR ETT KÄRNVAPENFÖRBUD

2007 lanserade IPPNW en bred kampanj för kärnvapnens avskaffande som getts namnet ICAN – International Campaign to Abolish Nuclear Weapons. Idag samlar den över 350 organisationer i fler än 90 länder som ställt sig bakom kampanjens krav på ett internationellt avtal som förbjuder kärnvapen. I Sverige medverkar elva stora freds- och miljöorganisationer i ICAN som drivs av initiativtagaren Svenska Läkare mot Kärnvapen.

www.icanw.org / www.icanw.se | [facebook.com/ican.sweden](https://www.facebook.com/ican.sweden) | Twitter @ICAN_Sweden

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

Bestyrelsen består af: Alexandra Schou formand, Niels Dahm kasserer, Adeel Riaz Ahmed international councillor, Povl Revsbech hjemmeside, Anton Aggernæs, Klaus Arnung, Sarah Ndoni og Marianne Kromann bestyrelsesmedlemmer. Tilknyttet er Bent Pedersen som revisor.

DLMK:s bestyrelse

Alexandra Schou, København, 27218115, alixschou@hotmail.com
Niels Dahm, Faaborg, 62618361, dahm@avernak.dk
Povl Revsbech, Brabrand, 86264717, povl.revsbech@gmail.com
Adeel Riaz Ahmed, Albertslund, 23370484, adeel165@yahoo.com
Anton Aggernæs, Frederiksberg, 38343507, aggernaes.a@dadlnet.dk
Klaus Arnung, Vedbæk, 45661181, k.arnung@dadlnet.dk
Sarah Ndoni, København, 50247452, ndoni_sar@hotmail.com
Marianne Kromann, København, 60219217, marianne_kromann@hotmail.com

KANSLI

Generalsekretärer

Josefin Lind
08-400 204 83
0760-24 51 58
josefin.lind@slmk.org

Ekonomi- och medlemsansvarig

Jane Földes (vikarie)
08-400 204 83
jane.foldes@slmk.org

Projektledare

Clara Levin
076-017 38 69
clara.levin@slmk.org

Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm

Kassör

Klas Lundius
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Håkantorsmölle
281 91 Perstorp
klas.lundius@slmk.org

PERSONPORTRÄTTET

Johannes Eldblom

Profession:

ST-läkare Barnmedicin

Uppdrag i SLMK:

Suppleant i styrelsen

Personligt: Medlem sedan 2007, följde med till Moskva och New York som studentrepresentant. Arbetat en del med Lär om Kärnvapen-materialet.

Skänk en gåva

Du vet väl om att det finns många olika sätt att skänka en gåva till föreningens arbete? Svenska Läkare mot Kärnvapen finansieras till ca 70 % av internt insamlade medel såsom medlemsavgifter och gåvor. Detta ger föreningen frihet att agera på snabbt uppkomna händelser och visar även på ett stort stöd för vårt arbete hos medlemmar, associerade medlemmar och stödpersoner.

90-KONTON

Våra 90-konton kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll och vi arbetar tillsammans med Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII) för en etisk insamlingsverksamhet vilket ger dig som en givare en trygghet om att de pengar du skänker används ändamålsenligt och etiskt.

BG 901-0901 samt PG 90 10 90-1

AUTOGIRO

Du vet väl om att du kan skänka en gåva och/eller betala din medlemsavgift via autogiro? Det sparar dig och oss arbete och underlättar föreningens ekonomiska planering. Kontakta din bank eller besök slmk.org för mer information eller anmälan.

MINNESGÅVA OCH ARV

Vid en närståendes bortgång kan man ge en minnesgåva till Svenska Läkare mot Kärnvapen. Sätt in valfritt belopp på något av våra 90-konton och kontakta oss på kansliet (info@slmk.org eller 08-400 20 83) så skickar vi ett minneskort till de anhöriga.

Visste du att du kan testamentera hela eller delar av kvarlåtenskapen till Svenska Läkare mot Kärnvapen? Uppge vårt organisationsnummer 812000-2202 när du upprättar ditt testamente.

LÄS MER OM VAD DET INNEBÄR ATT SKÄNKA EN GÅVA TILL OSS, HITTA DOKUMENT OM GRANSKNING OCH RAPPORTERING MED MERA PÅ VÅR HEMSIDA

slmk.org

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Avsändare:
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Sweden

VI ÄR PÅ VÄG MOT ETT KÄRNVAPENFÖRBUD!

*- Taking forward multilateral nuclear
disarmament negotiations*

I slutet av oktober kommer staterna att rösta i FN:s generalförsamling om att starta förhandlingar om ett kärnvapenförbud 2017! Håll er uppdaterade på slmk.org/blogg och på Facebook [slmk.1981](https://www.facebook.com/slmk.1981).

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985